

بررسی اثر فاصله ردیف و بوته کاشت بر عملکرد و اجزای عملکرد سیر رقم مازند

حمزه علی احمدی و حسین روحانی نژاد
مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی سیستان

به منظور دستیابی به تراکم کاشت مناسب سیر رقم مازند در منطقه سیستان این تحقیق با استفاده از ۴ فاصله بوته کاشت ۶، ۸، ۱۰ و ۱۲ سانتی متر در نوار عمودی و ۳ فاصله ردیف کاشت ۲۰، ۳۰، ۴۰ و ۴۰ سانتی متر در نوار افقی در ۴ تکرار در قالب طرح استریپ پلات بر پایه طرح بلوکهای تصادفی طی دو سال ۸۳-۱۳۸۲ اجرا گردید. روش کشت کرتی و ردیفی و هر تیمار به ابعاد 3×2 متر (۶ متر مربع) کشت شد. نتایج میانگین عملکرد غده تراکم‌های مختلف کاشت نشان داد که متغیر عملکرد از نظر فاصله بوته در سطح ۱ درصد معنی‌دار شده و بیشترین عملکرد مربوط به فاصله بوته ۶ سانتی متر با عملکرد $17/351$ تن در هکتار بود. فاصله ردیف کاشت برای متغیر عملکرد نیز در سطح ۱ درصد معنی‌دار شده و بیشترین عملکرد مربوط به فاصله ردیف ۲۰ سانتی متر با عملکرد $15/117$ تن در هکتار بود.

اثر متقابل فاصله ردیف و بوته در دو سال بر روی عملکرد تأثیر معنی‌داری نداشت. اثر سال بر روی فاصله ردیف کاشت در سطح ۱ درصد معنی‌دار شده و بیشترین عملکرد مربوط به فاصله ردیف ۲۰ سانتی متر با میانگین عملکرد دو ساله $17/351$ تن در هکتار بود. اثر سال بر صفت عملکرد در سطح ۱ درصد معنی‌دار گردید و بیشترین تولید مربوط به سال ۱۳۸۲ با تولید $14/363$ تن در هکتار بود.

اثر تراکم بوته سیر رقم مازند بر قطر غده سیر معنی‌دار نبود و بیشترین قطر غده مربوط به فاصله ردیف ۳۰ و فاصله بوته ۱۰ سانتی متر، با میانگین $4/4$ سانتی‌متر بود. اثر تراکم بوته بر طول غده سیر فقط در سال ۱۳۸۳ در سطح ۱ درصد معنی‌دار شده و بیشترین طول غده مربوط به تیمار فاصله ردیف ۴۰ سانتی متر و فاصله بوته ۱۰ سانتی متر با $5/1$ سانتی متر طول غده بود. اثر فاصله بوته بر وزن غده در سطح ۱٪ معنی‌دار و بیشترین وزن غده مربوط به فاصله بوته ۱۲ سانتی متر با $40/6$ گرم بود.

از لحاظ رشد رویشی نتایج نشان داد که بیشترین ارتفاع بوته $68/7$ سانتی‌متر، بیشترین ارتفاع ته $20/6$ سانتی‌متر، بیشترین طول برگ 48 سانتی‌متر، بیشترین قطر ته $1/7$ سانتی‌متر، بیشترین تعداد برگ $11/7$ عدد، بیشترین وزن سیرچه $2/9$ گرم و بیشترین تعداد سیرچه $13/1$ عدد بود.

به طور کلی در منطقه سیستان که شدت نور زیاد و وزش باد وجود دارد، کشت مترآکم‌تر امکان‌پذیر است. همچنین به علت شوری نسبی آب و خاک، بوته رشد زیادی نمی‌کند و با کشت فشرده‌تر عملکرد

۳۳۴ / چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴

افزایش می‌یابد. بنابراین فاصله ردیف ۲۰ و بوته ۱۰-۶ سانتیمتر مناسب کشت سیر در منطقه سیستان می‌باشد.